

Інформаційний вісник

Інституту вищої освіти
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Інформаційний вісник

Інституту вищої освіти
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

№ 6 / 2020

Інформаційний вісник

Інституту вищої освіти

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

№ 6, 2020

Головний редактор:

д.е.н., проф. Антонюк Л.Л.

Редактори випуску:

к.е.н., Дроботюк О.В.
ст. викл. Турчанінова В.Є.

Адреса редакції:

03680, Україна, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1, к. 220

Засновник і видавник:

Інститут вищої освіти ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Щорічне видання

*За достовірність фактів, викладених у публікаціях, відповідальність несуть автори.
Думка авторів може не збігатися з точкою зору редакції*

Інформаційний вісник

Інституту вищої освіти

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

№ 6, 2020

У випуску:

Тенденції у вищій освіті

Новітній тренд у західних інноваційних університетах — плюралістична економічна освіта та дисципліна «Плюралістична економіка» 2

Інноваційні технології у вищій школі

Викладання іноземних мов в електронному освітньому просторі КНЕУ 9

Країні університетські практики КНЕУ

Позааудиторна діяльність кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації МЕІМ: студентський науковий гурток «Іноземна мова в контексті мультилінгвізму» 16

Багаторічна співпраця КНЕУ з професором Грегорі Гарднером 21

Жіноче підприємництво: як ефективно поєднати навчання з бізнесом та родиною. 24

Актуальні проекти КНЕУ

Міжнародні наукові зв'язки та академічний обмін в КНЕУ: співпраця з професором Жилем Кампаньоло 27

Літня стартап школа 4.5.0. для ветеранів АТО 31

Рейтинги КНЕУ

Стратегічні напрями інтернет-політики КНЕУ у контексті веб-метричного рейтингу 34

КНЕУ в міжнародному рейтингу університетів та бізнес-шкіл Eduniversal 36

Гранти, стипендії, стажування

КНЕУ — Шанхайський університет: шляхи до співпраці. 40

Стажування викладачів КНЕУ в балтійських університетах та наукових установах 42

Стипендіальні та грантові програми для навчання та проведення досліджень закордоном 47

НОВІТНИЙ ТРЕНД У ЗАХІДНИХ ІННОВАЦІЙНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ – ПЛЮРАЛІСТИЧНА ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ТА ДИСЦИПЛІНА «ПЛЮРАЛІСТИЧНА ЕКОНОМІКА»

О. М. Москаленко

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії,
член проектної групи освітньо-наукової
програми доктора філософії 051 «Економіка»
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Економічна теорія є фундаментальною наукою, яка складає базис підготовки за економічними і управлінськими спеціальностями, що відповідають затвердженому в Україні переліку галузей знань і спеціальностей, а саме «Економіка» і «Міжнародні економічні відносини», галузі знань «Управління та адміністрування» у провідних інноваційних університетах світу. В Україні, на жаль, процес витіснення фундаментальних економічних дисциплін з бакалаврських і магістерських навчальних програм продовжується, при чому частіше за все не фахівцями, що негативно впливає на якість підготовки студентів усіх економічних спеціальностей, формування їх компетентностей і результати навчання. Таке ставлення вищої освіти до фундаментальної підготовки студентів виливається у вузькість економічного мислення майбутніх економістів, фінансистів і менеджерів, нерозуміння ними сутності економічних явищ і феноменів, відтак, і глибинних суперечностей сучасної економіки та їх соці-

альних і політико-економічних наслідків. Усвідомлення сутності проблеми до таких «реформаторів», що нівелюють теоретичну економічну підготовку студентів, котрі здобувають вищу економічну освіту, можливо ще прийде, однак ризики і суспільна ціна будуть занадто високими — формування плеяди квазіпрофесіоналів з вузьким економічним мисленням і, на жаль, квазіреформи в країні і недалекоглядність. І «наше» — «маємо те, що маємо».

Економічну теорію багато у чому звинувачують, на кшталт того, що вона щось не спрогнозувала, помилилась. На думку окремих учених (наприклад, Ха-Джун Чанг. *Как устроена экономика. 2014*), «жодна зі шкіл економічної теорії ще жодного разу не змогла передбачити реальний розвиток подій навіть у тих сферах, на які орієнтована, не в останню чергу тому, що у людей є власні бажання...». Ця цитата є занадто суперечливою. Однак така критика, до речі, визначає сучасні тренди розвитку економічної теорії, її варіації, багатогранність і міждисциплінарність економічних шкіл.

На противагу, у глобальній економічній науці ставлення до економічної теорії є шанобливим. Її важливість для підготовки студентів перш за все визнають провідні міжнародні університети, починаючи з Гарварда, Стенфорда, Сіднейського університету, Берлінської школи економіки і права і закінчуючи Королівським коледжем Лондона. До слова, Нобелівська премія з економіки — це премія за цикл теоретичних економічних досліджень. А ми — Україна — ніколи так і не виростимо нобелівського лауреата з економіки при збереженні існуючих тенденцій у ставленні до цієї науки, і підходу за залишковим принципом у передачі теоретичних економічних знань молодому поколінню.

Між тим західні університети продовжують задовольняти інтерес і запити студентів відносно очікуваних знань, навичок і світоглядної функції сучасної економічної теорії і пишуться цими досягненнями.

Оскільки в економіці не існує єдиної правильної відповіді, відповідно, актуалізується потреба вивчення економіки з плюралістичних позицій. Тому сучасному студенту в інноваційному університеті, на думку професіоналів з плюралістичної економіки (*pluralist economics*), «необхідно вивчати різні типи економічних суджень і розвивати в собі критичне мислення і здатність розуміти, який підхід буде найбільш виваженим у даних економічних обставинах, у світлі певних моральних цінностей і політичних цілей».

Концепція переосмислення економіки і *плюралістичної економічної освіти (Pluralist Economics*

Education), яка знаходить в наукових колах на міжнародному рівні все більше прихильників, стверджує, що студенти краще навчаються, коли їм надають спектр економічних ідей, а не лише домінуючу парадигму.

Що таке плюралізм в економіці і чому він викликає роздратування деяких учених? Маємо відповідь міжнародної наукової спільноти: плюралістична економіка виникає як реакція на потребу міждисциплінарності та трансдисциплінарності економічної науки в поясненні і розумінні економічних процесів у їх перетині з соціально-економічними, політико-економічними, соціально-політичними, гендерними, філософськими, ціннісними та етичними процесами. Заперечення плюралізму в економіці, навпаки, пов'язані з прив'язкою до домінуючої неокласичної парадигми для ідеально функціонуючих ринків в управлінні економікою, відстоювання ідеалів неолібералізму в економіці і політиці, і його сучасних варіацій.

Водночас, по-перше, існують запити студентів західних університетів на економічну науку, яка могла б надати відповіді на складні запитання сучасної реальності з різних точок зору, оскільки неокласична економічна теорія, макро- і мікроекономіка зокрема, не надають відповіді на багато питань, з якими зіштовхуються економісти, фінансисти, маркетологи, управлінці-практики, такими як турбулентність в економіці і фінансовій сфері, економічна конвергенція і дивергенція, нерівність і відсталість, бідність, трансформація ринку праці, суперечності четвертої промислової революції; по-друге, плюралістична

економіка пропонує методи і аналітичні інструменти для пізнання і розуміння причин поточних проблем і викликів економіки; цілі плюралістичної економіки — формувати поле і сприяти дискусіям про актуальні завдання та проблеми, що стоять перед економічною дисципліною через міждисциплінарний підхід.

Отже, новим трендом і відповіддю на очікування студентів і аспірантів програм PhD від економічної науки в багатьох західних університетах стає *плюралістична економіка (Pluralist Economics)* як тренд, навчальна дисципліна і новітній науковий напрям. Серед таких університетів, які запровадили плюралістичну економічну освіту, можна назвати Anglia Ruskin University, University of Sussex, Greenwich University (Великобританія), Erasmus University Rotterdam (Нідерланди), Universitet Siegen (Німеччина). Об'єктивна потреба у такій назві теоретичної економічної дисципліни як *плюралістична економіка* полягає у необхідності переосмислення економіки та принципів її викладання в університетах.

Тож, підтримку плюралістична економіка здобуває у деяких університетах Європейського Союзу, де виникають наукові центри плюралістичної економіки, проводяться університетські літні школи, пропонуються та успішно розвиваються навчальні курси з плюралістичної економіки на бакалаврському рівні, магістерські програми тощо, що мають на меті підтримати плюралізм в економічному мисленні та викладанні через просування критичної міждисциплінарної позиції.

В Університеті Грінвіча (Об'єднане Королівство) поштовх до розвитку плюралістичної економіки дав Інститут політичної економії, урядування, фінансів і підзвітності (Institute of Political Economy, Governance, Finance and Accountability), Міжнародна мережа переосмислення економіки (International Network of Rethinking Economics, Rethinking Economics Greenwich).

Зокрема, **Центр плюралістичної економіки (CPE) в Anglia Ruskin University** бере участь у дебатах про актуальні проблеми, що стоять перед економікою. Дослідники цього Центру розглядають економіку рівності та різноманітності на ринках праці, міграцію, моральну та політичну філософію, розвиток, інновації та їх поширення. Вони беруть участь у дебатах між протилежними теоретичними перспективами та опозиційною економічною політикою. Завдяки міждисциплінарному підходу відбувається вдосконалення ефективного розвитку теорії та її застосування.

Результатом дослідження Центру є вплив на прийняття політичних рішень, шляхом вивчення широкого спектру рішень, альтернатив та їх наслідків. Дослідницькими напрямками Центру є: 1) Дискримінація та експлуатація на ринках праці; 2) Етика; 3) Міграція, торгівля людьми, сучасне рабство і робоча сила; 4) Оцінка навчальної програми з економіки; 4) Плюралістична економіка, філософія економіки та школи економічних думок; 6) Нерівність в освіті та економічному розвитку; 7) Економіка розвитку; 8) Промислова організація та інноваційна економіка; 9) Державна політика і політика орга-

нізацій; 10) Стратегічні альянси та партнерства; 11) Міжнародний бізнес.

У плюралістичній економіці цілями є критична відкритість для різних точок зору, теорій і методів та заохочення міждисциплінарної співпраці, акцент на переваги різноманітності та готовності до навчання через однорідність, зміна практики викладання економічних дисциплін через сприяння плюралізму в економічній освіті.

Дисципліни у напрямі «Економічна теорія» і «Плюралістична економіка», які викладаються в університетах ЄС. На міжнародній освітній он-лайн платформі *Coursera*, де провідні університети світу розміщують свої он-лайн курси на базі концепції поширення знань та вільного доступу до знань можна знайти курс **«Вступ в економічні теорії»** (*Introduction into Economic Theories*) (кафедра управління бізнес-спільнотою, Роттердамська школа менеджменту, Міжнародний інститут соціальних досліджень — *Department of Business-Society Management, Rotterdam School of Management, International Institute of Social Studies (ISS)*). Цей курс розглядає кілька економічних теорій і підтримує плюралізм у викладанні економіки.

Ще один приклад на платформі *Coursera* — курс **«Економіка з плюралістичної точки зору»** (*Economics from a pluralist perspective*), створений Еразмус Університетом Роттердаму (created by: **Erasmus University Rotterdam**). В обрентуванні актуальності цього курсу його лектори-розробники зазначають: «Цікаво, чому економісти не спрогнозували серйозні фінансові кризи? Шо-

ковані економічними припущеннями щодо поведінки людини як егоцентричної і зосередження уваги лише на тому, що можна виміряти? Запитайте себе, чи немає розумних економічних альтернатив вільним ринкам? Тоді ви знаходитеся на правильному шляху, щоб вивчати економіку! Це перший онлайн-курс, який викладає економіку з плюралістичної точки зору. *Економічний плюралізм означає, що множинність теоретичних і методологічних точок зору вважається самоцінною і просто є найкращим способом досягнення прогресу в розумінні світу.* Цей курс ілюструє економічний плюралізм не тільки за змістом, а й за формою. Курс розкриває перспективу акторів фірм, уряду та громадянського суспільства. Курс містить вивчення основних понять, інструментів і методів, та не обмежується домінуючою теорією, як це практично буває в кожному іншому курсі. Студенти знайомляться з чотирма дуже різними економічними теоріями для всього набору стандартних тем у мікроекономіці та макроекономіці. Теорії представлені кожен раз від широкіх і більш міждисциплінарних до вузьких і більш математичних. Чотири теорії, які вивчаються в межах дисципліни — це соціальна економіка, інституційна економіка, посткейнсіанська економіка і, в кінці кожної теми, неокласична економіка для особливого випадку ідеально функціонуючих ринків».

Розробниками курсу аргументовано, що вивчення чотирьох різних теорій допомагає слухачам курсу зрозуміти, чому більшість економістів не можуть спрогнозувати кризи, тоді як інші можуть бачити сигнали, але часто їх не слухають, тому що вони не

належать до домінуючої школи економічного мислення. Альтернативні економічні теорії виходять далеко за межі таких обмежень, як егоїстичних агент і концентрація на економічних вимірах. І, нарешті, плюралістичний підхід формує у студентів уявлення про політичні альтернативи неоліберальній політиці, що сприяє розвитку вільних ринків.

Показовим є відкриття магістерських програм з плюралістичної економіки, як, наприклад, в Університеті Зігена (Der Masterstudiengang Plurale Ökonomik an *der Universität Siegen*) в Німеччині (м. Берлін), з акцентом на модулях з політичної економії і менеджменту.

Водночас, в глобальній економічній науці обертові набирають конференції з плюралістичної економіки. Так, зокрема *Greenwich University* наприкінці березня 2019 року провів конференцію «*Doci Переосмислюємо? Потреба плюралізму в економіці*». Конференція поставила питання актуальності плюралізму в поясненні і дослідженні сучасних економічних процесів. Після фінансової кризи 2008 року заклик до різних підходів та методологій в економіці став незаперечним. Але що дійсно змінилося в тому, як економіка досліджується, викладається і практикується? Чи є прогрес на шляху до більш плюралістичного порядку денного або ми стикаємося з негативною реакцією від створених інституцій? Метою конференції був розгляд проблем, що стосуються економі-

чної теорії, соціальних відносин, зміни клімату, гендерних питань, нерівності, житла та чи повинна економіка повністю залишатися економістам? Потреба у плюралізмі в економіці і для міждисциплінарних підходів виглядає більш актуальною, ніж будь-коли. Напрями роботи конференції: потреба в плюралізмі; екологічні проблеми; гендер і фемінізм; нерівність; глобальний капіталізм і розвиток.

Прогресивність плюралістичної економічної освіти підтверджується публікаційною активністю вчених-економістів. Наприклад, видається «*Міжнародний журнал плюралізму та економічної освіти*» (International Journal of Pluralism and Economics Education). Теми, які розглядаються в журналі, включають: 1) визначення плюралізму; що таке плюралізм, як ми можемо включити його в навчання? 2) риторика плюралізму: спілкування в межах / між дисциплінами; 3) викладання теорії фірми з плюралістичної точки зору; 4) навчання плюралізму в країнах, що розвиваються; 5) включення плюралізму в онлайн-курси; 6) використання плюралізму для побудови основи для вирішення глобальних проблем, плюралізм і системна динаміка; 7) плюралізм і особистість; 8) викладання екології, розуміння фінансової кризи з плюралістичної точки зору та ін.

У авторитетному науковому видавництві Routledge останні десять років активно виходять друком книги з плюралістичної економіки. Зокрема серед них:

1. Переосмислення економіки. Вступ до плюралістичної економіки, 1-е видання / Під редакцією Ліліанн Фішер,

Джо Хаселл, Дж. Крістофер Проктор, Девід Увакве, Зак Уорд Перкінс, Катріона Уотсон, Routledge, 2017, 142 с.

В описі книги зазначається, що «Економіка — це широка і різноманітна дисципліна, але більшість підручників з економіки охоплюють лише один спосіб мислення про економіку. Ця книга надає доступне уявлення про дев'ять різних підходів до економіки: від феміністської до екологічної та від марксистської до поведінкової, економіки складності та кооперативної економіки. Студенти, що вивчають економіку, в усьому світі почали вимагати більш відкритої економічної освіти. Ця книга є першим кроком у створенні матеріалів, необхідних для впровадження нових і різноманітних ідей у статичний світ економіки для студентів».

2. Підручник з плюралістичної економічної освіти. 1-е видання / Під ред. Джека Рірдона. — Routledge, 2009, 304 с.

Підручник з плюралістичної економічної освіти спеціально надає практичні пропозиції професорам, які бажають впроваджувати плюралізм у класі, і підвищує педагогічний вплив плюралістичної економіки, знижуючи гегемонію монізму будь-якого рівня.

3. Просування плюралізму у викладанні економіки. Міжнародні перспективи в підручниковій науці, 1-е видання / Під редакцією Семюеля Деккера, Вольфрама Ельснера, Свеня Флехтнера. — Routledge, 2018, 278 с.

Схоже, що час для впровадження такої теоретичної економічної дисцип-

ліни як «Плюралістична економіка», яка б надавала студенту знання з методів аналізу економіки, інструментарію, прогнозування та передбачення на основі різних теорій, в КНЕУ як дослідницькому університеті назрів. Більш того, така дисципліна є об'єктивною потребою для студентів магістратури і аспірантів усіх економічних і управлінських спеціальностей. Викладацька практика інноваційних університетів показує, що сучасний студент і аспірант став дуже вимогливим до отримуваних ним знань, їх сучасності та об'єктивності, адекватності інструментарію управління економікою, практичності і, особливо, плюралістичності позицій. Кафедра економічної теорії і наукова школа КНЕУ «Сучасної політичної економії» можуть виступити платформою для викладання плюралістичної економіки. Адже, як говорив патріарх менеджменту Пітер Друкер: «Найбільша небезпека в часи турбулентності — не турбулентність; це діяти на основі вчорашньої логіки» (“The greatest danger in times of turbulence is not the turbulence; it is to act with yesterdays logic”). Отже, навчання магістрантів і аспірантів в інноваційному університеті сучасній логіці щодо переосмислення економіки на основі різних точок зору, міждисциплінарних і плюралістичних позицій і перспектив, є нагальною потребою підтримання на сучасному світовому рівні вищої економічної освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Advancing Pluralism in Teaching Economics. International Perspectives on a Textbook Science, 1st Edition. Edited by Samuel Decker, Wolfram Elsner, Svenja Flechtner, Routledge, 2018, 278 pages.

2. Centre for Pluralist Economics (CPE) / Anglia Ruskin University. — Retrieved from: <https://aru.ac.uk/business-and-law/research/centres/centre-for-pluralist-economics>.

3. Der Masterstudiengang Plurale Ökonomik an der Universität Siegen. — Retrieved from: https://www.ioew.de/fileadmin/user_upload/BILDER_und_Downloaddateien/Veranstaltungen/2017/Jahrestagung_2017/Pr%C3%A4sentationen/C_1_Elsa_Egerer_Masterstudiengang_Plurale_Oekonomik.pdf.
4. Economics from a pluralist perspective / Coursera. Erasmus University Rotterdam / Prof. Dr. Irene van Staveren, Prof. Dr. Rob van Tulder, Maria Dafnomili. — Retrieved from: <https://www.exploring-economics.org/en/study/58/>
5. International Journal of Pluralism and Economics Education. Retrieved from: <https://www.inderscience.com/jhome.php?jcode=ijpee>
6. International Network of Rethinking Economics, Rethinking Economics Greenwich. — Retrieved from: <https://www.gre.ac.uk/business/research/pegfa/home>.
7. Introduction into Economic Theories / Department of Business-Society Management, Rotterdam School of Management, International Institute of Social Studies (ISS). — Retrieved from: <https://www.coursera.org/learn/intro-economic-theories/>.
8. Handbook of Pluralist Economics Education. 1st Edition, 2009, Edited by Jack Reardon, Routledge, 304 pages.
9. Peter Drucker Quotes. — Retrieved from: https://www.azquotes.com/author/4147-Peter_Drucker.
10. Rethinking Economics. An Introduction to Pluralist Economics, 1st Edition. Edited by Liliann Fischer, Joe Hasell, J. Christopher Proctor, David Uwakwe, Zach Ward Perkins, Catriona Watson, Routledge, 2017, 142 pages.
11. Still rethinking? The Need for Pluralism in Economics. — Retrieved from: <https://stillrethinking.wordpress.com>.
12. The Network for Pluralist Economics (NPE); Netzwerk Plurale Ökonomik e.V. <https://www.rethinkeconomics.org/re-group/network-for-pluralist-economics-netzwerk-plurale-okonomik-e-v/>; <http://www.plurale-oekonomik.de/netzwerk-plurale-oekonomik/>.
13. Ха-Джун Чанг. Как устроена экономика. — Издательство: Манн, 2014.

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЕЛЕКТРОННОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ КНЕУ

Сучасна освіта вимагає безупинно розширювати сприйняття комплексності світу та формування інформаційного суспільства. В останні роки завдяки мобільності освіти і розвитку міжнародних освітніх програм кількість студентів, які прагнуть отримати дистанційну освіту, зростає.

У 2001 році у ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана» була створена лабораторія дистанційного навчання (ДН), у якій розроблялись перші дистанційні курси для інтегрованого навчання на базі платформи *WebCT* для магістерських програм. Протягом декількох років розробники курсів удосконалювали свої праці і згодом почали використовувати ще й платформу *Moodle*. 2013 рік став переламним у розвитку дистанційної освіти в Україні. Положенням «Про дистанційне навчання», затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року за №466, було визначено (п. II.2.1), що дистанційне навчання реалізується як шляхом використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах, так і шляхом застосування **дистанційної форми як окремої форми навчання**, а наказом МОН від 30.10.2013 р. №1518 були сформульовані вимоги до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти,

наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями. Цього ж року було прийнято рішення щодо участі КНЕУ в запровадженні дистанційного навчання. За наказом МОН України №391 від 01.04.13 р. «Про затвердження тимчасових критеріїв щодо перевірки готовності ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» до проведення педагогічного експерименту з дистанційного навчання для підготовки фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів» та листом МОН України №1/11-9302 від 01.06.2013 р. нашому університету було дозволено, починаючи з 2013 року, готувати фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за дистанційною формою за дев'ятьма напрямками підготовки.

У період з 2013 по 2015 рр. група викладачів кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації факультету Міжнародної економіки і менеджменту пройшла курси підвищення кваліфікації та отримала дозвільні документи щодо створення власного електронного ресурсу.

У тісній і творчій співпраці з фахівцями Інституту дистанційної освіти Київського національного економіч-

ного університету імені Вадима Гетьмана для студентів освітнього ступеню «бакалавр» були розроблені дистанційні курси «Іноземна мова (англійська)» (для 1–2 курсів) та «Ділова мова (англійська)» (для 3–4 курсів).

У 2019 р. відбувся перший випуск бакалаврів дистанційної форми навчання. У цьому ж році дистанційне іншомовне портфоліо кафедри поширилося на магістерський рівень через курс із міжкультурної комунікації.

Слід зауважити, що кількість студентів, які навчаються дистанційно, з кожним роком зростає. Розширюється й географія студентів. На сьогодні кількість студентів у групах ДН складає 11–13 осіб, які навчаються за кордоном в університетах Європи та світу на денній формі навчання і, таким чином, мають можливість здобувати кілька вищих освіт одночасно. Серед наших співвітчизників, хто здобув або здобуває освіту як за кордоном, так і в КНЕУ, представники зі США, Канади, Великобританії, Австрії, Нідерландів, Чехії, Китаю тощо. Останнім часом стрімко зростає кількість студентів з інших ВНЗ України, які навчаються в КНУ ім. Т. Шевченка, Національному університеті «Києво-Могилянська академія», Харківському Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого та ін. на денній формі та паралельно отримують освіту у КНЕУ імені Вадима Гетьмана на дистанційній формі навчання. Наразі в Україні є й інші університети, які надають таку освітню послугу, проте коли ми ставимо питання студентам першого курсу стосовно мотиву вибору дистанційної освіти в КНЕУ, разом із славетною історією та брендом на-

шого ВНЗ, вони називають наявність інтенсивного та якісного викладання англійської мови.

Розробка дистанційного курсу з іноземної мови ставить перед розробниками певні виклики, які потрібно брати до уваги. Насамперед, це перехід від класичного навчання до віртуального, першочерговою основою якого є необхідність мати ефективну телекомунікаційну підтримку (комп'ютер, можливість постійного доступу до якісного інтернету для спілкування через дистанційний курс або *Skype* зв'язок).

На нашу думку викладачі іноземних мов ДН постають перед найсерйознішими викликами, оскільки метою навчання є розвиток навичок різних видів мовленнєвої діяльності, тобто формування комунікативної компетенції (практичне володіння іноземною мовою). Саме тому важливим аспектом є визначення способу міжособистісного спілкування, тобто *індивідуалізація навчального процесу*. Тут робота викладача вимагає регулярного моніторингу виконання завдань і вчасної реакції на активність студентів (написання персональних повідомлень до кожного завдання з підтвердженням отримання, коментарями, оцінками, зауваженнями щодо помилок), що забезпечує оперативний зворотній зв'язок між викладачем та студентом в електронній формі. Окрім цього, при налаштуванні параметрів завдань курсу також враховується той фактор, що студенти ДН можуть знаходитись у різних країнах і в різних часових поясах.

Однією з найважливіших характеристик сучасного дистанційного курсу з іноземної мови має бути його *доступність і прозорість*. Метою так

званого «відкритого навчання» (*Open Learning*) є забезпечення якомога більшої автономності і відповідальності учасників навчального процесу. Відтак, зміст програм з іноземної мови ДН спрямований на формування таких умінь самостійного здобуття знань і самооцінювання для студентів:

- здійснювати моніторинг лінгвістичного саморозвитку за допомогою створення власного мовного портфолію;

- аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень;

- самостійно знаходити інформацію іноземною мовою, користуючись для цього бібліотечним каталогом, довідниками, словниками та Інтернетом;

- прогнозувати інформацію;

- розуміти вимоги щодо оцінювання, у тому числі поточного;

- розуміти критерії виставлення балів на екзаменах, тестах та при виконанні окремих завдань;

- читати й розуміти загальні інструкції щодо екзаменів; ефективно використовувати час на екзаменах і тестах.

На нашу думку, *автономність та гнучка організація* є основними перевагами ДН. Заради досягнення цих цілей викладачі кафедри дотримуються низки рекомендацій, а саме:

- мати чітке уявлення про вимоги часу;

- мати чітке уявлення про очікування від курсу;

- навчити студентів учитися дистанційно;

- бути зразком доброї участі в курсах;

- бути готовим пом'якшити вимоги курсу за необхідності;

- зв'язатися зі студентами, які не беруть участь у дистанційному курсі і запросити їх до участі;

- створити теплу, затишну і безпечну віртуальну атмосферу.

Слід зауважити, що це непросте завдання і вищенаведений перелік потребує величезних зусиль і не аби якої креативності. Так, наприклад, викладачами були зняті і розміщені на платформі відеоролики з Новорічним та Різдвяним привітаннями, матеріали віртуальної екскурсії з Музею КНЕУ.

Надзвичайно продуктивним видом діяльності ми вважаємо використання робіт студентів у функції навчального ресурсу. Ми можемо стверджувати, що система організації ДН, що запроваджується кафедрою іноземних мов і міжкультурної комунікації, передбачає не тільки здійснення студентських проєктів, а й обмін результатами здобутих знань та *управління знаннями* між представниками різних рівнів і форм навчання. Тому ми вирішили використати власний унікальний ресурс і в якості індивідуальних творчих завдань запропонували студентам із різних країн підготувати «репортаж» з країни перебування. Так, наприклад, відеоролики про Вашингтон, Амстердам, китайську їжу, корпоративну культуру ОАЕ, що були підготовлені студентами із США, Нідерландів та Китаю, використовуються у вигляді автентичного ресурсу на всіх рівнях і формах навчання у відповідності до програми.

Ще однією важливою рисою ДН є *свобода* від необхідності здійснювати певні види діяльності одночасно з

іншими учасниками навчального процесу, що є притаманним опануванню мовою в аудиторії (так званий *lockstep approach*).

Слід зазначити, що програма для студентів ДН та стаціонарної освіти є ідентичною, тобто студенти повинні однаково ефективно оволодіти різними видами іншомовної діяльності. Ідентичними за змістом є й засоби контролю.

Наведемо чергові приклади. Поточне оцінювання студента дистанційної форми навчання включає бали, отримані студентом у міжсесійний період за виконання індивідуального завдання; тестування через засоби системи *Moodle*; презентації та активну роботу на форумах, у чатах тощо. Враховуючи специфіку роботи системи управління дистанційним навчанням *Moodle*, яка передбачає можливість поетапного вивчення тем, поточне оцінювання студентів дистанційної форми навчання включає бали за кожен опрацьований компонент, до якого входять такі аспекти: переклад спеціальної літератури та розмовна практика; ділове писемне спілкування.

У відповідності до «Методичних рекомендацій викладачам щодо організації дистанційного навчання з використанням системи *Moodle*», розроблених фахівцями Інституту дистанційної освіти КНЕУ, сучасний курс з іноземної мови має містити так звану карту дистанційного курсу зі вступом у формі відеолекції, анотацію курсу, відомості про розробників, методичні матеріали навчальної дисципліни та карту навчальної роботи студента з матеріалами інформаційних блоків, які, у свою чергу, містять теоретичні матеріали теми, завдання до

занять, засоби діагностики (завдання для самоконтролю, тематичного та підсумкового контролю).

Специфічною рисою навчального матеріалу саме з іноземної мови є його організація у вигляді компонентів, кожен з яких містить два тематичних складники — лексичний і граматичний.

Об'єктом поточного оцінювання знань студентів є рівень виконання індивідуальних завдань і дотримання термінів виконання. Спілкуючись з американськими і польськими колегами, які також використовують платформу *Moodle* для ДН, ми дійшли спільного висновку, що дотримання «графіку» обміну інформацією є доволі складним завданням. Водночас часові «береги» дисциплінують учасників навчального процесу, змушують опановувати курс навчальної дисципліни систематично і пунктуально.

У порівнянні зі світовим досвідом, в Україні використання дистанційних технологій усе ще знаходиться на етапі становлення і конкурує із заочною формою навчання, адже *систематичність і пунктуальність* — не дуже популярні навички серед студентів, тому у ДН йдеться про *формування нової виконавчої культури*. До того ж, отримання завдання і оцінка за нього реєструються платформою, що в ідеалі має виключити неякісне виконання усіх завдань в останню мить. Іншими словами, ДН вимагає змін у ставленні до часу і відповідальності за свою діяльність, що по суті є національними культурними цінностями.

ДН з іноземної мови передбачає підготовку студентів як в *асинхронному*, так і в *синхронному режимі*. Завдяки відкритому програмному

забезпеченню *BigBlueButton*, яке розроблено для проведення веб-конференцій, у першу чергу, для дистанційного навчання, стало можливим безпосереднє спілкування зі студентами (*F2F communication*). До того ж, щорічні іспити, залежно від можливостей студентів, проходять як очно, так і дистанційно.

Для того, щоб знання отримали конкретний зв'язок з діями, необхідно постійно навчати себе. Саме цю мету ставлять перед собою викладачі кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації, які опікуються проблемами дистанційного навчання. Робота з дистанційними курсами вимагає постійного оновлення навчально-методичної бази. У зв'язку з трансформаціями ін-

формаційного середовища, інтеграційними процесами і зміною реалій навколишнього світу, необхідно брати до уваги актуальність, адекватність, новітність поданої інформації, слідкувати за осучасненням навчально-методичних матеріалів.

Слід зазначити, що віртуальний освітній простір потребує відповідного подання інформації в ДН, наприклад, традиційні лекційні матеріали можна вдало викласти у формі презентацій (*Power Point, Google, Prezi, Canva* та ін.), що забезпечить краще сприйняття з боку студентів. Для створення аудіозаписів для аудіювання, яке є неодмінною частиною вивчення іноземних мов, можна використати такі он-

лайн ресурси, як *Text-to-Speech*, *Acapela* та інші.

За роки існування ДН близько десяти викладачів кафедри пройшли підготовку під керівництвом фахівців Інституту дистанційних технологій КНЕУ. Вони взяли участь у декількох науково-методичних конференціях, присвятивши проблемам ДН низку публікацій. У 2018 р. вони взяли участь у I-й Національній науково-методичній конференції «Цифрова економіка». У засіданні секції з питань організації дистанційної освіти в стінах КНЕУ обговорювалися складники інформаційно-цифрової компетентності, серед яких — формування іншомовних комунікативних здібностей студентів за допомогою сучасних технологій і мультимедіа.

У підсумку слід зазначити, що роль викладача в процесі ДН трансформується. Поступово втрачає актуальність функція викладача як основного джерела інформації, він перетворюється на організатора, консультанта, керівника та експерта самостійної роботи студентів. Усе це потребує більш ефективних засобів навчання, які виконують інформаційну, навчальну, виховну, контролюючу та мотиваційну функції. Проте, вирішення складних завдань ДН вимагає залучення конструктивних та креативних ідей не тільки у сфері інформаційних технологій, а й також урахування специфіки викладання іноземної мови, пов'язаної з його міждисциплінарною і міжкультурною природою.

Список використаних джерел:

1. Історія створення та розвитку структурного підрозділу. — Режим доступу: http://idtn.kneu.edu.ua/ua/history_idtn/
2. Сільченко М.В. Методичні матеріали викладачам щодо організації дистанційного навчання з використанням системи Moodle. — 3-є вид. доповн. перероб. / М. В. Сільченко. — К.: КНЕУ, 2018. — 184 с.
3. E. Frendo. How to Teach Business English. Pearson Education Limited, 2005. — pp. 95–112.
4. «From Correspondence Courses To MOOCs: The Highlights Of Distance Learning Over The Ages» Lauren Gensler, FORBES. Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/laurengensler/2014/02/12/from-correspondence-classes-to-moocs-the-highlights-of-distance-learning-over-the-ages/#ee61ef77690b>
5. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. Навч. посіб. — К.: 2014. — Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_786_40131752.pdf
6. Дацюк В.Б. Перспективи дистанційної освіти та віртуальних університетів в Україні [Електронний ресурс] / В. Б. Дацюк. — Режим доступу: <http://mediacenter.uz.ua/data/daciuk.pdf>
7. Walsh K. 7 Challenges to be Aware of When Considering Distance Learning. — Режим доступу: <http://www.emergingdtech.com/2011/05/7-challenges-to-be-aware-of-when-considering-distance-learning/>
8. Олійник О.В. Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ / О.В. Олійник // Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ імені Г.С.Сковороди. — 2014. — Вип. 38. — С. 238–246.
9. Ley K. Motivating the distant learner to be a self-directed learner // 20th Annual Conference on Distance Learning and Teaching. — 2004.
10. Palloff R.M., Pratt K. Building learning communities in cyberspace. — San Francisco: Jossey-Bass, 1999. — Т. 12.

Матеріал підготовлено
кандидатом політичних наук,
доцентом кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації
Л.О. Случайною,
старшими викладачами
кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації
М.Г. Алеїніковою, С.А. Бобрівник, С.В. Гайдученко, І.А. Теплюк

ПОЗААУДИТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ІНОЗЕМНИХ МОВ І МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МЕІМ: СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК «ІНОЗЕМНА МОВА В КОНТЕКСТІ МУЛЬТИЛІНГВІЗМУ»

Європейський вектор розвитку освіти, обраний Україною у третьому тисячолітті, зумовлює врахування мультилінгвізму, який, як складова процесу глобалізації, є поширеним феноменом у сучасному соціумі. Термін «мультилінгвізм» означає здатність користуватися кількома мовами в усній чи письмовій формі.

Завдяки економічним, соціальним та історичним причинам значна кількість громадян нашої країни у повсякденному житті спілкується більш, ніж двома мовами, водночас, серед мов міжнародного спілкування англійська та інші європейські мови є пріоритетними, саме тому акцент на мовленнєву, мовну, соціокультурну компетенції, врахування специфіки мовного простору сприяють підвищенню ефективності освітньо-виховного процесу формування майбутнього фахівця, оскільки в умовах світових глобалізаційних та інтеграційних процесів загострюється потреба в спеціалістах з високим рівнем знання іноземної мови. Особливу роль у процесі формування належної іншомовної компетенції майбутніх спеціалістів, які володіють іноземними мовами, є наукові пред-

метні (зокрема лінгвістичні) студентські гуртки, в яких студенти поглиблено вивчають іноземні мови.

Студентський предметний науковий гурток (СПНГ) — це організаційне утворення на кафедрі, учасниками якого є широке коло студентів факультету, що формується за напрямком наукової діяльності кафедри відповідно до затверджених тематичних планів роботи кафедри. Робота студентського предметного гуртка, як однієї з форм позааудиторної наукової діяльності студентів, спрямована на розширення їх наукового потенціалу й формування навичок науково-дослідної діяльності у вільний від навчання або спеціально наданий час.

Вже другий рік поспіль на кафедрі іноземних мов і міжкультурної комунікації факультету МЕІМ працює студентський предметний науковий гурток (СПНГ) «Іноземна мова в контексті мультилінгвізму», який був сформований за напрямком наукової діяльності кафедри відповідно до затверджених тематичних планів роботи кафедри. У листопаді 2018 року відбулось організаційне засідання, де були затверджені плани — графіки роботи наукового гуртка

Кращі університетські практики КНЕУ

відповідно до мовних секцій. На заняттях гуртка, які систематично проводяться 1-2 рази на місяць, студенти опрацьовують друковані та відео джерела, інтернет ресурси і готують власні презентації, повідомлення і реферати з актуальних питань, виступають з ними на конференціях і наукових семінарах.

Метою роботи студентського наукового гуртка «Іноземна мова в контексті мультимедіуму» є:

- поглиблення базових умінь та навичок студентів з іноземної мови, формування інтересу до вивчення основ іноземної мови за професійним спрямуванням;

- розвиток творчого мислення, наукової самостійності, підвищення внутрішньої організованості, свідомого відношення до навчання, поглиблення й закріплення отриманих у процесі навчання знань;

- формування в студентів навичок критичного мислення, як основи для формування компетентної, соціально активної особистості;

- формування в студентів інтересу й потреби до наукової творчості;

- підвищення рівня наукової підготовки студентів.

Завданнями студентського предметного гуртка є:

- сприяння поглибленому вивченню навчального матеріалу відповідної дисципліни;

- сприяння формуванню в студентів інтересу до творчості, навчання методикі й способам самостійного вирішення проблемних питань, вміння працювати у команді;

- забезпечення активної участі студентів у проведенні конференцій, конкурсів на кращу роботу, семінарів;

- допомога студентам в оволодінні методикою й навичками проведення самостійних робіт і розробки певних проблем;

- виявлення найбільш обдарованих і талановитих студентів, використання їх творчого й інтелектуального потенціалу для вирішення актуальних завдань підвищення ефективності навчального процесу.

Студентка 2 курсу групи МТ-201 Степанишина Ілона презентує «Top 10 countries exporting arms around the world. The UK» (Топ-10 країн-експортерів зброї. Великобританія)

Кращі університетські практики КНЕУ

Організаційна діяльність гуртка включає:

- організацію систематичних засідань гуртка (з періодичністю 1-2 рази на місяць);

- підготовку презентацій, наукових доповідей, повідомлень і рефератів з актуальних питань, виступ з ними на засіданнях студентських наукових гуртків, наукових семінарах і конференціях;

- участь у конкурсах на кращі роботи;

- відвідування тематичних виставок, проведення екскурсій з метою вивчення досвіду роботи підприємств і організацій.

В рамках студентського предметного наукового гуртка «Іноземна мова в контексті мультлінгвізму», успішно працюють такі секції:

- «Англійська для військових потреб» (модератор секції — ст. викладач Маркова О.В.);

- «Франкофонія в глобалізованому світі» (модератор секції — ст. викладач Турчанінова В.Є.);

- «Іспанія та іспаномовний світ. Різноманіття культур та традицій» (модератор секції — ст. викладач Алейнікова М.Г.);

- «Англомовні країни в контексті міжкультурної комунікації» (модератор секції — к.п.н., доцент Капустіна О.В.).

На засіданнях секції «Англійська мова для військових потреб» з метою ознайомлення зі світовим ринком озброєнь та країнами-експортерами зброї, студенти 2 курсу спеціальності «Міжнародна торгівля товарами військового та подвійного призначення» готували свої презентації, в яких представляли країни, що входять до топ-10 експортерів зброї.

У роботі секцій іспанської мови («Іспанія та іспаномовний світ. Різноманіття культур та традицій»), французької мови («Франкофонія в глобалізованому світі») та секції англійської мови («Англомовні країни в контексті міжкультурної комунікації») брали участь студенти 3 та 4 курсів факультету МЕіМ, які вивчають другу інозем-

Учасники гуртка

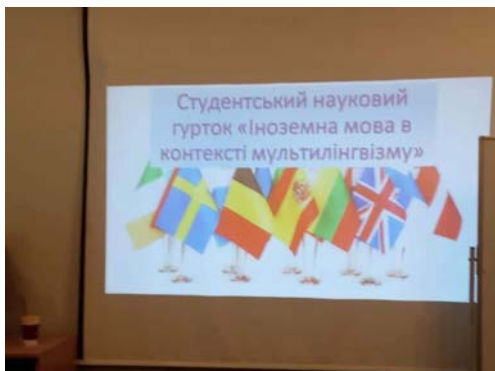
Краці університетські практики КНЕУ

ну мову. На засіданнях обговорювались особливості економіки, освіти, культури та міжкультурної комунікації в англомовних, франкомовних та іспаномовних країнах світу.

11 березня 2019 року відбувся нетворкінг «Іноземна мова в контексті мультилінгвізму» за участі студентів 3 та 4 курсів, які вивчають іноземну мову (англійську, французьку, іспанську) як другу. На заході 15 студентів пред-

ставили свої презентації на такі теми:

- Великобританія і Франція: економічні відносини;
- США і Мексика: двосторонні відносини;
- Двосторонні зв'язки в міжнародному культурному обміні: побратимські зв'язки;
- Франкофонія в світі;
- Заморські території Франції: Гвіана;

Кращі університетські практики КНЕУ

- Франкомовні країни Європи: Швейцарія;

- Іспанія та іспаномовні країни світу: Мексика, Чилі.

Цікава і корисна інформація, творча та дружня атмосфера сприяли успішному проведенню цього заходу.

Отже, студентський науковий гурток, як одна з форм позааудиторної наукової діяльності наших студентів, сприяє систематизації мовного матеріалу, опрацьованого під час аудиторної та позааудиторної роботи студентів.

Спадкоємність між аудиторною та позааудиторною роботою не тільки стимулює діяльність студентів за рахунок підвищення готовності брати участь в ній, а також дає можливість практично застосувати знання, вміння та навички, набуті при вивченні тем за навчальною програмою.

Матеріал підготовлено
керівником гуртка, старшим викладачем
кафедри іноземних мов і міжкультурної
комунікації
О.В. Марковою,
керівниками секцій
доцентом **О.В. Капустіною**,
старшими викладачами **М.Г. Алейніковою**,
В.Є. Турчаніною

БАГАТОРІЧНА СПІВПРАЦЯ КНЕУ З ПРОФЕСОРОМ ГРЕГОРІ ГАРДНЕРОМ

Грегорі Гарднер, PhD, професор кафедри Бізнес Адміністрування Університету Штату Нью-Йорк, Потсдам (SUNY Potsdam), США, був запрошений до ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» у жовтні 2011 року в рамках Програми імені Фулбрайта в Україні (Fulbright Senior Specialist Program), яка сприяє залученню професорів найкращих університетів

США до співпраці з українськими закладами вищої освіти. Протягом свого співробітництва з кафедрою міжнародної економіки КНЕУ професор Гарднер читав лекції, проводив семінари для викладачів та студентів факультету Міжнародної економіки та менеджменту, організовував тренінги для викладачів КНЕУ, брав участь у міжнародних конференціях. Результатом плідної співпраці професора Гарднера з колективом

Країні університетські практики КНЕУ

кафедри стала розробка магістерської програми «Управління міжнародною конкурентоспроможністю».

По завершенню програми професор Гарднер продовжив активну співпрацю з науковцями КНЕУ, написавши статті та увійшовши до редакційної колегії журналу «Університетська освіта». У жовтні 2013 року професор Гарднер спільно з представниками кафедр міжнародної економіки та іноземних мов факультету MEiM організував спільний 3-місячний он-лайн курс «Global University» та ініціював проведення он-лайн конференції професорів двох університетів.

У 2014 році професор Гарднер організував спільний он-лайн курс

«Global Marketing» для студентів 3 курсу факультету MEiM КНЕУ та студентів університету SUNY Potsdam, який завершився проведенням спільного он-лайн колоквиуму та конференції. У цьому ж році за сприяння професора Гарднера кафедрою іноземних мов та міжкультурної комунікації КНЕУ було розроблено магістерський курс «Міжкультурна комунікація», а протягом 2016 та 2017 років успішно реалізовано спільний он-лайн курс для магістрів «Міжнародна бізнес комунікація», який надав можливість більш ніж 40 студентам факультету MEiM отримати міжнародні сертифікати. У 2018 професор Гарднер організував он-лайн курс для магістрів «Особливості

ведення бізнесу в Китаї». У серпні 2019 року професор Гарднер ініціював проведення нового спільного он-лайн магістерського курсу для студентів КНЕУ «Інновації та підприємництво».

Протягом багаторічної співпраці професор Гарднер взяв участь у роботі 5 спільних міжнародних конференцій, сприяв залученню стипендіатів програми імені Фулбрайта в Україні до читання лекцій в КНЕУ, ініціював підписання Меморандуму про співпрацю між нашими двома університетами. Він продовжує активно співпрацювати з ДВНЗ «Київський

національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», надаючи цінні поради щодо організації діяльності бакалаврських англomовних програм КНЕУ.

31 жовтня 2019 року рішенням Вченої Ради нашого університету професору Грегори Гарднеру присвоєно звання почесного доктора КНЕУ.

Матеріал підготовлено
Директором інституту англomовних програм КНЕУ,
старшим викладачем кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації
О.І. Циркун

ЖІНОЧЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: ЯК ЕФЕКТИВНО ПОЄДНАТИ НАВЧАННЯ З БІЗНЕСОМ ТА РОДИНОЮ

21 листопада 2019 року в Київському національному університеті імені Вадима Гетьмана в рамках VII Міжнародного бізнес-форуму «Наука, бізнес, освіта: стратегічне партнерство» було організовано та проведено спіч-кафе «Жіноче підприємництво: як ефективно поєднати навчання з бізнесом та родиною». До участі в заході були запрошені успішні жінки — підприємниці:

• *Олена Дерев'янка*, керуюча партнерка агентства «PR-Service», віцепрезидентка української «PR-Ліги», докторка економічних наук, професорка;

• *Віталіна Лаврінченко*, рестораторка, засновниця консалтинг-центру «LA VITA», психологиня, співавторка та організаторка культурного проєкту для жіноцтва «PRдівич-зустрічі»;

• *Ірина Мачулянська*, підприємниця, директорка представництва клірингової компанії «Універсальний прибиральник»;

• *Оксана Продан*, народна депутатка Верховної Ради України 7 і 8 скликань, голова Всеукраїнського об'єднання малого та середнього бізнесу «Фортеця», адвокатка;

Кращі університетські практики КНЕУ

- *Юлія Ряховська*, членкиня асоціації з управління змінами «АСМР», керівниця управління організаційного розвитку компанії «Метінвест», кандидатка економічних наук;

- *Оксана Ветрова*, приватна підприємниця, лідерка бізнес-груп ТОВ "Мері Кей (Україна) Лтд"

- *Альона Солов'яничук*, підприємниця, директорка туристичної компанії «TED агенсу», кандидатка економічних наук;

- *Оксана Цвігун*, генеральна директорка компанії «Lamoda Україна»;

- *Чекорська Аліса*, insta блогерка 200к, підприємниця, власниця флористичної компанії «Alisa's Wonderland».

До дискусії долучилися біля 50 учасниць і учасників, з-поміж яких підприємниці, співробітниця та співробітники закладів вищої освіти й державних органів влади, студентки.

Вдало обраний для дискусії формат, майстерність модератора *Олександра Пижова*, державного експерта експертної групи з питань нормативно-правового забезпечення вищої освіти та освіти дорослих директорату вищої освіти і освіти дорослих Міністерства освіти і науки України й затишна ат-

мосфера викладацької кав'ярні налаштували підприємниць на відверту розмову й активну дискусію, в ході якої обговорювались такі теми:

- Що мотивує жінок займатися підприємництвом?

- Навчання, бізнес, родина: як розставити пріоритети?

- Де жінці навчитися підприємництву?

- Як жінці вийти в лідери рейтингу підприємців України?

- Що перешкоджає жінці у створенні та розвитку власної справи?

Основні тези спіч-кафе:

- що сприяє успіху жінок у бізнесі, в професійній діяльності — віра в себе, підтримка оточення, особливо рідних і близьких людей;

- мотивація займатися підприємництвом може бути різною — від необхідності матеріального забезпечення до бажання самореалізуватися та стати хорошим прикладом для своїх дітей;

- якщо займатись улюбленою справою — більше шансів стати успішною;

- що може перешкоджати успіху — найчастіше лінь і невпевненість у собі;

Кращі університетські практики КНЕУ

- як збалансувати професійні інтереси та сімейні обов'язки — без підтримки рідних і близьких людей це зробити складно;

- коли краще розпочати власну справу — що раніше, то краще, але можна і в зрілому віці, на успіх вік не впливає;

- крім навчання, виняткове значення мають природжені якості;

- для того, щоб бути успішною, потрібно постійно розвиватися;

- що найбільше надихає — це прекрасні почуття.

За підсумками роботи було анонсовано початок нового освітнього проекту з підприємництва для дівчат, які прагнуть створити власний бізнес. Велика вдячність шановним спікеркам, які поділилися своїми думками та досвідом щодо забезпечення гармонії в навчанні, бізнесі та родині.

Матеріал підготовлено
доктором економічних наук, професором,
в.о. завідувача кафедри бізнес-економіки
та підприємництва
І.М. Рєпіною

МІЖНАРОДНІ НАУКОВІ ЗВ'ЯЗКИ ТА АКАДЕМІЧНИЙ ОБМІН В КНЕУ: СПІВПРАЦЯ З ПРОФЕСОРОМ ЖИЛЕМ КАМПАНЬОЛО

Розвиток міжнародних наукових зв'язків сучасного університету, зокрема і наукових професійних контактів наукових шкіл, кафедр та інтернаціоналізація українських учених — є основними вимогами для інтеграції нашої країни у світову економічну науку, для удосконалення рівня якості вищої освіти, для сучасного розвитку фундаментальної і прикладної науки, підготовки кадрів вищої кваліфікації і, безперечно, для спрямування на нові унікальні результати — усе це складає базис для інноваційного розвитку нашого університету і його академічного персоналу.

Сучасні тренди в науці і освіті вчені нашого університету мають вивчати і практикувати через академічний обмін. Так, за ініціативи й організації проф. О.М. Москаленко та за підтримки проректора з міжнародних зв'язків проф. В.І. Чужикова, у жовтні 2018 року до нашого університету було запрошено відомого французького вченого, доктора наук, повного професора-дослідника Жиля Кампаньоло (Gilles Campagnolo) з метою обміну науковими ідеями та обговорення перспектив наукового співробітництва.

Професор Кампаньоло працює у сфері економічної філософії, міжнародної економіки, організатор і науковий керівник спільних наукових досліджень Європейського Союзу та Китаю за програмою Горизонт 2020, Міжнародний член Центру регіональної економіки та Бізнес-мережі (Університету Хоккайдо, Японія), Президент Асоціації економічної філософії, Промотер Мережі філософії економіки, співголовний редактор журналу «Огляд економічної філософії» (Франція). Інституції: повний професор-дослідник Національного центру наукових досліджень (CNSR, France, Paris), професор департаменту економічних наук університету Екс-ан-Прованс, Франція.

Програма візиту професора Кампаньоло була насичена науковими зустрічами зі студентами, аспірантами і професорсько-викладацьким складом, обміном досвідом в науці і освіті, обговоренням можливих спільних наукових проектів. Зокрема, відбулись такі масштабні заходи:

- **круглий стіл** за участі професора Кампаньоло на тему: **“Джерела фінансування навчання і наукових досліджень молоді в Євросоюзі: досвід Франції”**. Організатори круглого столу, кафедра економічної теорії, наукова школа КНЕУ “Сучасна політична економія” (проф. О.М. Москаленко, проф. Ю.К. Зайцев), Україно-Французький інститут менеджменту (проф. І.А. Решетнікова) та кафедра іноземних мов і міжкультурної комунікації факультету міжнародної економіки та менеджменту (О.А. Шевченко, В.Є. Турчанинова) запросили студентів різних економічних спеціальностей, які вивчають французьку та англійську мови.

Новацією заходу стало спілкування спікера і студентів на двох мовах — французькій і англійській. Професор поділився своїм досвідом керування міжнародними дослідженнями і дослідницькими групами. Варто зазначити, що спілкування в доброзичливій атмосфері сприяло сильному зворотному зв'язку між лектором і студентами. Були поставлені питання про алгоритм отримання грантів для студентів на теренах ЄС, про умови і засади успіху та участі в грантових програмах тощо. До лекції долучилися також колеги з інших кафедр університету, кафедри фінансів зокрема (проф. Є.А. Поліщук). Професор Кампаньоло наголосив на високому рівні володіння студентами французькою мовою, що викликало в нього сприятливе враження та усвідомлення ним важливості інтеграції нашої молоді в європейський освітній простір. Студенти легко йшли на контакт, що підкреслює актуальність і важливість організації подібних зустрічей для наших студентів, їх відкритість до сприйняття нового, бажання отримувати інформацію з різних джерел, зокрема авторитетних міжнародних.

- **лекція** англійською мовою професора Кампаньоло на тему **«Carl Menger and the birth of the «Austrian School»**, де учасниками були аспіранти PhD-програм першого року навчання, завідувач кафедри економічної теорії проф. В.І. Кириленко та професори і доценти кафедри економічної теорії КНЕУ. Важливо наголосити на актуальності лекції, методологічно вишуканій структурованості промови, і, водночас, її науковій складності. Науковий рівень певною мірою

вразжав. Професор розкрив маловідомі факти про наукові погляди Карла Менгера, помилки в перекладах, які призвели до невірної інтерпретації його окремих наукових поглядів, зокрема віднесення "Таблиці Менгера" до кардиналістського чи ординалістського підходів. Водночас, було широко розкрито питання про трансформацію австрійської школи в XX столітті, лібералізм, «серцевину», що складає і відрізняє австрійську школу від інших, мейнстріма зокрема. Відбулась плідна дискусія. Широ дякуємо, професоре! Наука світового рівня — це перспектива нашого університету.

- творче спілкування вчених в рамках **круглого столу «Філософія економіки versus економічна філософія»**, ключовим спікером якого був професор Кампаньоло. Цей захід став майданчиком для обміну науковими ідеями у сфері філософії економіки та

економічної філософії, сучасної економічної теорії, політичної економії та історії економічних учень, а також досвідом викладання цих дисциплін в університетах Франції та України, презентації монографій і наукового журналу. Серед учасників були професори та доценти кафедри економічної теорії КНЕУ, КНУ імені Тараса Шевченка, ДУ "Інститут економіки і прогнозування НАН України", КНТЕУ. Учасники поділилися науковими розробками. Професор Жиль Кампаньоло презентував журнал "Review of Economic Philosophy" ("Огляд економічної філософії") (Париж, Франція), де він є співредактором. Дослідник також презентував свої праці, присвячені К. Менгеру, а також колективне видання "Liberalism in China Economic Development. Perspectives from Europe and Asia" (Edited by Gilles Campagnolo) (Routledge, 2016), що

опубліковане за результатами гранту Горизонт 2020. Виступ професора Компаньоло був присвячений лібералізму Австрійської школи, і у другій частині — досвіду викладання економічної теорії і історії економічної думки в університетах Франції. Проф. Ю. К. Зайцев і проф. О.М. Москаленко провели презентацію своєї книги «Сучасна політична економія як теоретична основа розвитку суспільства. Книга 1. Філософсько-методологічні засади архітекτονіки предмета сучасної політичної економії» (2018). Виступили проф. В.М. Феценко, доц. О.П. Нестеренко, проф. В.В. Небрат,

проф. А.О. Маслов (презентація книги «Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення» (2016)), доц. К.В. Лопух, О.І. Колядич.

Щиро дякуємо керівництву університету і центру міжнародної академічної мобільності за підтримку ініціатив розвитку міжнародних відносин кафедр, наукових шкіл та інститутів.

Матеріал підготовлено
доктором економічних наук, професором,
професором кафедри економічної теорії
О.М. Москаленко

ЛІТНЯ СТАРТАП ШКОЛА 4.5.0. ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ АТО

У червні 2019 року в рамках проекту *Creative Spark Higher Education Programme* за підтримки *British Council* Центром підприємництва КНЕУ спільно з командою Енактус КНЕУ було організована та успішно проведено Літню стартап-школу 4.5.0. для ветеранів АТО та їх родин. Слухачі отримали знання щодо започаткування власного бізнесу та здобули презентаційні навички.

Цього року студенти ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» взяли участь у *Creative Spark* проекті Британської Ради, з набуття практичних підприємницьких навичок для реалізації власних бізнес-ідей під керівництвом досвідчених менторів та представлення їх перед почесним журі з Великобританії, Сполучених Штатів та Ірландії під час фіналу конкурсу IDEAFEST. В рамках проекту *Creative*

Spark студенти пройшли навчання у весняній бізнес-школі КНЕУ *Spring Start Up Boot Camp*, де впродовж тижня вони мали змогу опанувати різноманітні підприємницькі навички за допомогою експертів в різних сферах бізнесу.

За роки роботи команда Енактус КНЕУ реалізувала низку соціальних та соціально-підприємницьких проектів, одним з яких є *Veterans Hub 4.5.0*, започаткований у 2017 році. Члени команди Енактус КНЕУ також долучилися до ініціатив проекту *Creative Spark*, пройшовши навчання у весняній стартап-школі та взявши участь у конкурсі бізнес-проектів IDEAFEST.

Це стало передумовами започаткування спільного освітнього заходу «Літня стартап-школа 4.5.0.» для ветеранів АТО та їх сімей. В ході реалізації проекту було започатковано унікальну модель вечірньої стартап-школи 4.5.0.

Актуальні проекти КНЕУ

як центру навчання підприємництва для колишніх військових, ветеранів АТО.

12 тренінгів проводилися за принципом «рівний-рівному», 6 занять було проведено експертами з різних сфер бізнесу, які надавали слухачам фундаментальні підприємницькі навички в різних сферах діяльності, 6 інших занять були проведені ветеранами АТО, які вже успішно реалізували власні підприємницькі проекти та ділилися власними історіями успіху. Після кожного заняття під час нетворкінгу учасники мали можливість обмінюватися власними враженнями. 6 ветеранів АТО відвідували вечірні заняття в КНЕУ, інші 29 ветеранів та учасників бойових дій мали доступ до дистанційних занять, оскільки усі навчальні матеріали та тренінги було записано на відео, розіслано на пошту та викладено у вільний доступ на сайті Центру підприємництва КНЕУ.

Завершальним етапом Літньої школи була презентація шістьма ветеранами власних бізнес-проектів зі сфер фотоіндустрії, графічного дизайну, легкої промисловості, металообробки та інформаційних технологій. Проекти

оцінювало компетентне журі: представники Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики, Міністерства економічного розвитку та торгівлі, експерти Британської Ради та ветерани АТО, які вже успішно відкрили власну справу.

Перше місце посів Дмитро Краслянський — ветеран АТО, який втратив ногу, пережив 28 операцій та навчився ходити на протезі. Не пропустивши жодного заняття, Дмитро, який проживає у Борисполі, конкретизував ідею відкрити разом з дружиною сімейну піцерію. За фахом Дмитро кухар-кондитер та до військових подій кілька років працював у Криму, в одному з приморських пансіонатів. Після повернення із зони АТО Дмитро не полишає свого захоплення. В піцерії подружжя буде не лише подавати шість видів піци, а й давати майстер-класи для родин з приготування піци.

Скласти та втілити бізнес-план подружжю допомагає керівний партнер компанії Pro Capital Investment Антоніна Кутова. На розвиток проекту залучено 7000 гривень, що надані

Центром підприємництва КНЕУ. Окрім цього, випускники нашого університету, які проживають у Південній Африці, та з якими наша команда налагодила тісні звязки під час світового етапу кубка Енактус, мають успішний досвід організації піцерії, і тому вони погодились бути наставниками Дмитра в цьому висококонкурентному бізнесі.

Друге місце посів Андрій Герасимчук з проектом Robot Observer з моніторингу сайтів. Ідея отримала 5000 гривень від Inventure Investment Group, а також юридичний супровід на захист інтелектуальної власності від агенції Kachura Lawyers.

Різнорманітну менторську підтримку альтернативною вартістю у 150 000 гривень (5000 євро) отримали всі уча-

сники Літньої школи від компаній City profit, Veterano coffee, Kachura Lawyers, Procapital group, InVenture, Асоціації досконалості та якості. Партнером проекту є громадська організація Veterano Service.

Інститут англomовних програм КНЕУ забезпечив фаховий англomовний супровід бізнес-ідей для презентації проектів у Центрі підприємництва Хенлі, який погодився надати консалтингові послуги з просування ідей на міжнародному рівні.

*Матеріал підготовлено
Капітаном команди Енактус КНЕУ,
студенткою 4 курсу факультету МЕіМ
С.О. Парубець*

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ІНТЕРНЕТ-ПОЛІТИКИ КНЕУ У КОНТЕКСТІ ВЕБОМЕТРИЧНОГО РЕЙТИНГУ

Webometrics Ranking of World Universities — рейтинг, за яким аналізують ступінь представлення університетів в інтернеті, є найвагомішим з вебометричних рейтингів. Цей рейтинг складає та публікує двічі на рік лабораторія киберметрики (Cybermetrics Lab) Національної дослідницької ради Іспанії (National Research Council, CSIC), яка діє при Міністерстві освіти Іспанії.

У січні 2020 року Webometrics Ranking of Worlds Universities було оприлюднено піврічні підсумки щодо представлення діяльності вищих навчальних закладів в Інтернет-просторі.

До ТОП-10 світового рейтингу увійшли переважно американські університети (серед них лише один Британський університет University of Oxford, який знаходиться на сьомій сходинці рейтингу). Всесвітньовідомий University of Cambridge лише на 11 місці. Очолюють рейтинг традиційно три провідні університети США: Harvard University, Stanford University, Massachusetts Institute of Technology. **Серед університетів України перші позиції обіймають:** National Taras Shevchenko University of Kyiv / Київський національний університет Тараса Шевченка (1 / 1147), National Technical University of

Ukraine Kyiv Polytechnic Institute / Національний технічний університет України Київський політехнічний інститут (2 / 1488), Sumy State University / Сумський державний університет (3 / 1928), Kyiv National Economic University Vadym Hetman / Київський національний економічний університет **знаходиться на 47 місці серед 317 українських ВНЗ.**

Аналіз позицій КНЕУ у Webometrics станом на січень 2020:

- 5584 місце у світовому рейтингу
- 1282 місце серед університетів Європи
- 323 місце серед університетів Центральної і Східної Європи
- 3219 місце серед університетів Євразії
- 47 місце серед університетів України

Порівняно із попереднім рейтингом, який був оприлюднений у липні 2019 року, КНЕУ за півроку перемістився:

- з 5754 на 5584 місце у світовому рейтингу (+170 пунктів)
- з 1574 на 1282 — в Європейському рейтингу (+292)
- з 490 на 323 місце — серед університетів країн ЦСЄ (+167)
- з 3686 на 3219 місце серед університетів Євразії (+467)
- з 50 на 47 місце — серед українських університетів (+3).

Порівняльний аналіз в розрізі параметрів рейтингування (основних показників)

KNEU	Rank	Presence	Impact	Openness	Excellence
2020 (січень)	5584	1862	6913	7357	5021
2019 (липень)	5754	1887	7339	8602	5040
Зміни (+/-) у порівнянні з липнем 2019	+170	+25	+426	+1245	+19

Порівняльний аналіз, здійснений в розрізі параметрів рейтингування (основних показників) дозволяє зробити наступні узагальнення та висновки.

Порівняно з попередніми (липневим) рейтингом 2019 року спостерігаються позитивні зміни за показниками:

- **PRESENCE** («присутності»), який враховує загальну кількість вебсторінок відповідно до Google, з включенням PDF-файлів (+25 пунктів);

- **IMPACT / VISABILITY** («впливу»), який враховує кількість зовнішніх мереж, що створюють зворотні посилання на веб-сайти установ (після нормалізації обирається максимальне значення серед двох джерел) (+426 пунктів);

- **EXCELLENCE** («високої якості»), який враховує кількість публікацій, що входять до перших 10 відсотків найбільш цитованих наукових робіт у відповідних галузях науки, які опубліковані у впливових міжнародних журналах за даними п'ятирічного періоду (2013—2017 рр.) Відомості надаються дослідницькою лабораторією SCImago. (+19 пунктів);

- **OPENNESS/ TRANSPARENCY** («відкритості/ прозорості»), який

враховує дані з загальнодоступних інституційних профілів Google Scholar Citations, однак, за новою методикою розрахунку, замість загальної кількості PDF-файлів у відповідності з Google, тепер враховує кількість цитат 110 ТОП-авторів (за виключенням ТОП-10) за даними п'ятирічного періоду (2013—2017 рр.) (+1245 пунктів).

Висновки: за півроку відбулося зростання рейтингу КНЕУ переважно за рахунок показник OPENNESS/ TRANSPARENCY («відкритості/ прозорості»), який дає оцінку «цитованості» наукових публікацій, що свідчить про відкритість, актуальність та значущість наукової діяльності університету, а також — зростання показника IMPACT / VISABILITY («впливу»), який враховує кількість зовнішніх мереж, що створюють зворотні посилання на веб-сайти установ.

За показниками PRESENCE («присутності») та EXCELLENCE («високої якості») також відбувалося зростання, але меншою мірою, тому для подальшого зміцнення КНЕУ у рейтингу рекомендовано: збільшити загальну кількість вебсторінок відповідно до Google (з включенням PDF-файлів) та зосередити увагу на активізації заходів, що стимулюватимуть публікаційну активність науковців університету у впливових міжнародних журналах, підвищення рівня «цитованості» та сприятимуть систематичному поповненню бази репозиторію.

*Матеріал підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом кафедри економічної теорії, науковим співробітником Інституту вищої освіти КНЕУ
І. В. Кулагою*

КНЕУ В МІЖНАРОДНОМУ РЕЙТИНГУ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА БІЗНЕС-ШКІЛ EDUNIVERSAL

**eduniversal
BUSINESS SCHOOLS
RANKING**

Міжнародний рейтинг університетів та бізнес-шкіл “Eduniversal Business Schools Ranking” складається щорічно з 2008 р. провідною французькою консалтинговою компанією

Eduniversal Evaluation Agency (EEA)¹, яка входить до Eduniversal Group (створена у 1994 р. під назвою SMBG), що спеціалізується в галузі освіти та професійної орієнтації.

З метою складання рейтингу було розроблено систему класифікації Eduniversal Evaluation System (EES), відповідно до якої аналізується освітня діяльність і міжнародний вплив 1000 вищих навчальних закладів зі 154 країн світу, розподілених на дев'ять географічних зон, що охоплюють 97% населення світу. Для кожної країни визначаються квоти, що залежать як від кількісних критеріїв (державні витрати на освіту на душу населення, ВВП, чисельність населення, кількість студентів ВНЗ), так і від якісних (специфіка, зокрема кількість середніх навчальних закладів, історія, традиції системи освіти в країні).

Офіційний відбір навчальних закладів здійснює Міжнародний вчений комітет,

який складається з 11 членів, серед яких 9 незалежних експертів, кожен з яких представляє одну з дев'яти академічних зон (експерти не отримують за цю роботу оплату), та 2 виконавчих члена, які представляють Eduniversal.

Авторитет навчального закладу на міжнародному рівні ілюструє присудження Лаврів, при цьому кількість лаврових листків (від 1 до 5) залежить від низки критеріїв, визначених Міжнародним вченим комітетом, а також від оцінки закладу, наданою колегами під час голосування деканів.

В якості критеріїв міжнародного рівня враховуються різноманітні акредитації, отримані вищим навчальним закладом (AACSB, EQUIS, AMBA, державний диплом); місця в основних рейтингах (Financial Times, Shanghai Jiao Tong, Business Week, Asiaweek, Wall Street Journal, America Economia, Times Higher Education World University Rankings, SMBG); участь у міжнародних академічних асоціаціях, таких як EFMD (European Foundation for Management Development), CEEMAN (Central and East European Management Development Association), CLADEA (Consejo Latinoamericano de Escuelas de Administracion), EMBA (Executive MBA), AAPBS (Association of Asia-Pacific Business Schools); партнерська мережа деканів та бізнес-шкіл на локальному та міжнародному рівнях; кількість посилань на ВНЗ в

¹ Веб-сайт Eduniversal Evaluation Agency: <http://www.eduniversal-eea.com/agency.html>

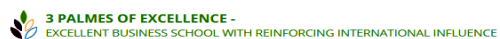
публікаціях та на сайтах, визнаних в міжнародній академічній спільноті.

Голосування деканів, в якому можуть брати участь декани кожного з 1000 відібраних вищих навчальних закладів, є якісно відмінною рисою Eduniversal. Воно дає можливість університетам та вищим школам, які увійшли до Офіційного відбору, оцінювати і бути оціненими своїми колегами по всьому світу. Результати голосування мають безпосередній вплив на щорічну класифікацію закладів вищої освіти, в якій розподілення лаврів здійснюється відповідно до кривої Гауса: 100 установ отримують 5 Лаврів; 200 — 4 Лаври; 400 — 3 Лаври; 200 — 2 Лаври; 100 — 1 Лавр. Оцінка закладів здійснюється та публікується щорічно.

**Позиції КНЕУ
Міжнародному
рейтингу універ-
ситетів та бізнес-
шкіл Eduniversal**

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана вже 12 років поспіль отримує «Три Лаври» як «Excellent Business School» («Відмінна бізнес-школа») за Міжнародним рейтингом університетів і бізнес-шкіл EDUNIVERSAL, що є підтвердженням незмінно високого авторитету навчального закладу на міжнародному рівні.

KNEU - Kiev National Economic University

Eduniversal Group щорічно складає також **Міжнародний рейтинг кращих магістерських та MBA програм**

“Eduniversal Best Masters & MBAs Ranking” з 50 різних спеціальностей.

В рейтинг включено 4000 найкращих магістерських програм (Masters, MSc, MA, MBA) з 1000 вищих навчальних закладів світу, які увійшли до Міжнародного рейтингу університетів та бізнес-шкіл “Eduniversal Business Schools Ranking”. Метою створення рейтингу Eduniversal Best Masters була допомога як студентам у обранні найкращих академічних програм в дев'яти географічних зонах, так і менеджерам з персоналу в пошуку кваліфікованих випускників у цих регіонах та на глобальному рівні.

При створенні рейтингу було враховано, що при виборі вищого навчального закладу для 50% студентів основним критерієм є географічний, а для 30% — напрямок або спеціалізація магістерської програми. Відповідно, виділили Регіональний рейтинг в межах 9 географічних зон та Глобальний рейтинг, а яких представлені наступні напрямки навчальних програм:

1. Напрями Регіонального рейтингу в 9 географічних зонах (Топ-200):

- Облік;
- Корпоративні комунікації;
- Корпоративні фінанси;
- Економіка;
- Executive MBA (для топ-менеджменту);
- Загальний менеджмент;
- Управління людськими ресурсами;
- Управління інформаційними системами;
- Міжнародне господарське право;
- Міжнародний менеджмент;
- Маркетинг;

Рейтинги КНЕУ

- MBA full time (очна програма MBA);
- Державне управління / Державний менеджмент.

У 2018 році до Регіонального рейтингу було включено нові напрямки:

- Аналіз даних;
- Енергетика та природні ресурси;
- Промисловий менеджмент та управління операціями;
- Інноваційний та проектний менеджмент.

2. Напрями Глобального рейтингу (Топ-100 та Топ-50):

- Менеджмент агробізнесу / Менеджмент в харчовій промисловості;
- Бізнес-аналітика та стратегія;
- Менеджмент в сфері культури / Менеджмент в креативних індустріях;
- Маркетинг в електронному бізнесі та цифровий маркетинг;
- Підприємництво;
- Менеджмент в індустрії моди;
- Фінансові ринки;
- Менеджмент в сфері продуктів харчування та напоїв;
- Менеджмент в сфері охорони здоров'я;
- Менеджмент у сфері гостинності;
- Страхування, ризики та актуарні науки;
- Управління нерухомістю (будівництво);
- Управління роздрібними продажами та розвиток бізнесу;
- Спортивний менеджмент;
- Ланцюг поставок та логістика;
- Сталий розвиток та екологічний менеджмент;
- Оподаткування;
- Туристичний менеджмент.

У 2018 році до регіонального рейтингу було включено нові напрямки:

- Арт-ринок;

- Управління великими даними;
- Корпоративна соціальна відповідальність;

- Екологічна безпека;
- Івент-менеджмент та менеджмент в індустрії дозвілля;

- Економіка охорони здоров'я / громадське здоров'я;

- Лідерство;
- Менеджмент предметів розкошу;
- Менеджмент в морському бізнесі;

- Управління і торгівля нафтовими та газовими ресурсами;

- Закупівлі;

- Управління якістю;

- Управління нерухомістю / Управління багатством;

- Менеджмент у wellness-індустрії (в лікувально-оздоровчій сфері).

В основу Рейтингу найкращих магістерських та MBA програм покладено три основних критерії, кожен з яких оцінюється в 5 балів:

- репутація програми (2,5 бали — відповідно до оцінки менеджерів з персоналу; 2,5 бали — залежно від кількості лаврових листків, отриманих навчальним закладом у рейтингу Eduniversal);

- зарплата на першому робочому місці випускників (інформація надається навчальним закладом та перевіряється Eduniversal; для можливості порівняння зарплати у різних країнах, зарплата індексується відповідно до середньої річної зарплати на мешканця);

- задоволеність студентів (анкета з 11 питань розсилається електронною поштою випускникам з метою визначення рівня їхнього задоволення освітньою програмою, яку вони завершили. Бали надаються, якщо мінімум 10% випускників відповіли на питання).

Магістерська програма може отримати додаткові бали за участь у програмі студентів з різних країн (+ 0,10); за можливість стажування або роботи за кордоном (+ 0,25); якщо в університеті навчаються студенти з трьох або більше географічних зон (+ 0,15); якщо більше 10% студентів відповіли на опитування (+ 0,25); за можливість дистанційного навчання (+ 0,15); за участь студентів в опитуванні щодо задоволення програмою (+ 0,05).

Відповідно до отриманих балів, магістерські програми відзначаються зірками. Програми, які отримали від 1 до 5,99 балів, відзначаються однією зіркою; програми, які отримали від 6 до 8,99 балів — двома зірками; програми, які отримали від 9 до 11,99 балів — трьома зірками; програма, яка отримала від 12 до 15 балів — чотирма зірками.

Позиції КНЕУ в Міжнародному рейтингу магістерських та MBA програм Eduniversal

Магістерські програми КНЕУ щорічно підтверджують свої високі місця у міжнародному рейтингу Eduniversal Best Masters. У 2019 році до рейтингу увійшли п'ять магістерських та MBA програм КНЕУ.

Три магістерські програми КНЕУ увійшли до ТОП-50 та ТОП-100 Глобального рейтингу Eduniversal Best Masters:

- магістерська програма «Фінансування інвестиційних проектів» — 45 місце та 3 зірки (напрямок «Управління нерухомістю / Управління багатством») ТОП-50;
- магістерська програма «Менеджмент податків» — 50 місце та 2 зірки (напрямок «Оподаткування») ТОП-100;

COUNTRY	RANK	SCHOOL / PROGRAM
Регіональний рейтинг: Східна Європа		
 Ukraine	17 ★★★	Master of Business Administration KNEU — Kiev National Economic University MBA full time (TOP 200)
 Ukraine	28 ★	Master in Financial Management in Business Kiev National Economic University Corporate Finance (TOP 200)
Глобальний рейтинг		
 Ukraine	45 ★★★★	Investment Project Finance KNEU — Kiev National Economic University Real Estate/Wealth management (TOP 50)
 Ukraine	50 ★★★	Management of Taxes Kiev National Economic University Taxation (TOP 100)
 Ukraine	98 ★★★	Master in Personnel Management KNEU — Kiev National Economic University Leadership (TOP 100)

- магістерська програма «Магістр з менеджменту персоналу» — 98 місце та 2 зірки (напрямок «Лідерство») ТОП-100.

Ще дві магістерські програми КНЕУ увійшли до ТОП-200 Регіонального рейтингу Eduniversal Best Masters & MBAs (Східна Європа):

- магістерська програма «Бізнес-адміністрування (Master of Business Administration)» — 17 місце та 2 зірки (напрямок «MBA full time / Очна програма MBA»);
- магістерська програма «Фінансовий менеджмент в бізнесі» — 28 місце та 2 зірки (напрямок «Корпоративні фінанси»).

*Матеріал підготовлено старшим викладачем кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації, науковим співробітником Інституту вищої освіти
В. Є. Турчаніною*

КНЕУ – ШАНХАЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ: ШЛЯХИ ДО СПІВПРАЦІ

Директор Інституту досліджень сучасного Китаю імені Бориса Курца Дроботюк Ольга Володимирівна взяла участь у IV Міжнародному форумі "Один пояс, один шлях: стабільність та процвітання Євразії в нову епоху". Захід відбувся 23-24 жовтня 2019 в Шанхайському університеті (м. Шанхай, КНР) об'єднав міжнародних експертів, представників бізнесу, науки і освіти Китаю, України, Казахстану, Узбекистану, Таджикистану, Вірменії, Росії, а також членів секретаріату Шанхайської організації співробітництва.

Міжнародний форум організовано за підтримки Інституту публічної дипломатії Шанхайської організації співробітництва при Шанхайському університеті, Інституту Росії, Східної Європи і Центральної Азії Китайської академії суспільних наук.

На форумі піднімалися нагальні питання політичної стабільності і безпеки, торговельно-економічного, науково-технічного та гуманітарного співробітництва в межах Ініціативи "Один пояс, один шлях".

Ольга Володимирівна представила

Учасники IV Шанхайського Міжнародного Форуму «Один пояс і один шлях»

доповідь на тему: "Стратегічні вектори українсько-китайського економічного співробітництва в межах "Один пояс, один шлях". Ключові тези, які озвучила О.В. Дроботюк стосувалися компаративного аналізу економічного розвитку країн, двосторонньої торгівлі, інвестиційного співробітництва та перспектив та напрямків поглиблення співпраці України та КНР.

Представники нашого університету вже другий рік поспіль беруть участь у цьому Міжнародному форумі за повної фінансової підтримки Інституту публічної дипломатії Шанхайської організації співробітництва при Шанхайському університеті.

У минулому році КНЕУ представляла проєктор з наукової роботи, д.е.н., проф. Антонюк Лариса Леонтіївна.

Цей науковий обмін є двостороннім, адже вже три роки поспіль представники Шанхайського університету відвідують Міжнародний форум "Один пояс, один шлях" в Києві, який організовує Інститут досліджень сходознавства ім. А.Ю. Кримського, Українська асоціація китаєзнавців та ДВНЗ «Київський національний економічний університет».

Виступ Дроботюк О.В. на засіданні Форуму

Тому щиро сподіваємося на продовження та поглиблення партнерства наших університетів та очікуємо на нову зустріч в Києві весною наступного року.

Окрім участі у Міжнародному форумі, Дроботюк О.В. зустрілася з представниками Східнокитайського педагогічного університету з метою обговорення шляхів співпраці між нашими університетами.

*Матеріал підготовлено
кандидатом економічних наук,
доцентом кафедри міжнародної економіки
КНЕУ,
директором Інституту досліджень сучасного
Китаю імені Бориса Курца
О.В. Дроботюк*

СТАЖУВАННЯ ВИКЛАДАЧІВ КНЕУ В БАЛТІЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ ТА НАУКОВИХ УСТАНОВАХ

Міжнародне стажування викладачів українських університетів в балтійських університетах та наукових установах, організатором якого є КНЕУ, проводилося вже в друге. В цьому році стажування об'єднало викладачів з 11 українських університетів, серед яких були як молоді викладачі-науковці, так і завідувачі кафедр, керівники департаментів, професори та доценти, в тому числі 32 представники КНЕУ імені Вадима Гетьмана. Серед співорганізаторів — 2 зарубіжних університети: Університет імені Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва), Латвійський університет природничих наук і технологій (м. Єлгава) та Естонська Академія наук (м. Таллін). В оргкомітеті злаго-

джено працювали представники Університету імені Миколаса Ромеріса та КНЕУ.

Мета стажування — вивчення європейського досвіду реалізації інноваційних підходів до організації роботи сучасного університету, наукової та грантової діяльності, апробація результатів наукових досліджень, набуття досвіду використання інформаційних технологій та новітніх методик у навчальному процесі.

Вже другий рік поспіль основним заходом стажування є міжнародна науково-практична конференція «Міжнародна безпека в світлі сучасних глобальних викликів», яка проводилася в Університеті імені Миколаса Ромеріса

Учасники стажування в Університеті імені Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс)

Гранти, стипендії, стажування

у Вільнюсі. В рамках конференції жваві обговорення надзвичайно змістовних доповідей відбулися як на пленарному засіданні, так й під час роботи дискусійних панелей за напрямками:

- Безпека північноєвропейського-балтійського регіону: проблеми та перспективи.
- Соціальна згуртованість та економічні виклики глобального розвитку.
- Економічні реформи як основа забезпечення безпеки і благополуччя суспільства.
- Інновації та сучасні виклики глобальної безпеки.
- Державне управління в епоху цифрової економіки: світові тенденції та національний досвід.

Про представницький рівень конференції свідчить участь у пленарному засіданні таких спікерів, як: Пятрас

Аштрявичус, член Парламенту Литви, який був офіційним представником Литви на переговорах про членство в ЄС; Рамунас Станіоніс — радник Департаменту по східному партнерству; Аудроніс Ажубас — член Парламенту Литви, экс-міністр закордонних справ. Обговорювалися актуальні питання щодо специфіки вступу Литви до ЄС, аналізу внутрішніх та зовнішніх чинників, проблем та перспектив. Дискутували про можливості вступу в ЄС, які відкриваються для України. Дискусію продовжили представники спільноти українських науковців: Олена Захарова (Маріупольський державний університет) — про місце Донецького регіону, загрози економічній безпеці та можливі шляхи їх подолання; Олег Швиданенко (КНЕУ імені Вадима Гетьмана) — про результати аналітичного

II міжнародна науково-практична конференція
«Міжнародна безпека в світлі сучасних глобальних викликів»

Гранти, стипендії, стажування

дослідження на тему «Аналітичні аспекти зовнішньо-торгівельної безпеки України в контексті євроінтеграційного розвитку». Під час обговорення питань міжнародної безпеки на панельних дискусіях цікаві думки висловили литовський політолог Альвідас Медалінскас та українські науковці.

Практичний семінар «Розвиток інноваційного університету» в університеті імені Миколаса Ромериса (м. Вільнюс, Литва) розпочався з презентації проректора з академічних справ Регіни Валутіте про наукову та проектну діяльність університету. Для забезпечення інноваційного розвитку університету створено потужну структуру — MRU LAB, до складу якої входять 4 офіси, які забезпечують реалізацію необхідних функцій: проектний офіс, науково-дослідний офіс, докторська школа з соціальних інновацій, офіс з трансферту знань та технологій. MRU LAB ефективно співпрацює з університетською бібліотекою, про діяльність якої цікаво й практично розповів фахівець відділу обслуговування та освіти споживачів бібліотечних послуг Альберт Олехнович. Діяльність колективу бібліотеки вражає: всього 16 співробітників обслуговують бібліотеку з фондом понад 240 тис. друкованих видань, проводять навчальну та консультаційну роботу, займаються пошуком та розміщенням інформації про актуальні проекти, база даних по яким оновлюється щотижнево, здійснюють тематичні підбірки літературних джерел, створюють тематичні онлайн-курси, забезпечують доступ до 43 міжнародних баз даних й виконують ще багато корисних функцій. Бібліотека працює з 8 години ранку до 1 години

ночі й весь цей час повністю заповнена студентами! Провідний фахівець Групи формування наукових даних Наталія Попова продовжила вражати учасників стажування, розповідаючи про особливості управління та оцінки наукових публікацій в Литві, про діяльність електронної академічної бібліотеки Литви (eLABa). Викладачі університету мають широкі можливості для публікацій й доступу до баз. Публікаційна активність викладачів стимулюється університетом шляхом забезпечення відшкодування витрат на здійснення публікацій та врахування даного виду наукової діяльності в загальне навантаження.

Практичний семінар «Розвиток інноваційного університету»

Багато корисної інформації отримали учасники стажування й під час воркшопу менеджерів з цифрового навчання Далі Мішейкієне та Мілди Пакуліте про інтерактивні методи навчання та віртуальне навчальне середовище. Насамкінець другого дня стажування обговорювали можливості міжнародного співробітництва з Головою Сената університету Вайнюсом Смалскісом та керівником відділу міжнародних відносин Аудрою Даргите-Бурокиєне.

Гранти, стипендії, стажування

Воркшоп «Інтерактивні методи навчання та віртуальне навчальне середовище»

Під час перебування учасників стажування у Латвійському університеті природничих наук і технологій в м. Єлгава, що в 40 км. від Риги, відбулася екскурсія цим навчальним закладом. Університет знаходиться в старовинному Єлгавському Замку, який був побудований у XVIII ст., тому атмосфера в стінах університету дивовижна. Так, старовинний інтер'єр дуже гармонійно поєднаний із сучасними елементами декору та технологіями XXI століття, а навчальні аудиторії університету обладнані сучасними технологічними засобами. В університеті навчається 4 тис. студентів, навчальний процес забезпечує 1000 осіб персоналу, в т.ч. 300 викладачів. Університет займає 4 місце в рейтингу серед ВНЗ Латвії, проводить активну науково-дослідницьку та проектну діяльність, має власні наукові видання, що індексуються у Scopus та WoS. Одним з нових напрямів діяльності університету є біоекономіка. З 2017 року в Латвії реалізується Стратегія розвитку біоекономіки-2030, тому даний напрямок досліджень є актуальним.

Під час презентації «Біоекономіка в Латвії як інструмент регіонального розвитку» директор Центру біоекономіки Дайна Василевська поділилася влас-

Круглий стіл в Латвійському університеті природничих наук і технологій (м. Єлгава)

ним досвідом отримання європейського гранту на проведення дослідження та створення відповідного Центру, а також презентувала деякі проекти молодих підприємців, які були реалізовані завдяки отриманим грантам.

Під час перебування в Естонії учасники стажування ознайомилися з діяльністю Естонської Академії наук, що розташована в старовинній будівлі в самому центрі Талліну. Практичний семінар «Інноваційний розвиток: діяльність Академії наук Естонії», модератором якого був радник президента Академії д-р Рейн Вайкмя, розпочався зі знайомства з історією її створення та діяльністю.

Практичний семінар в Естонській Академії наук (м. Таллін)

Гранти, стипендії, стажування

Учасники наукового заходу розглянули питання комерційного впровадження результатів наукових досліджень, ознайомилися із досягненнями та напрямками роботи членів молодіжної академії наук Естонії, обговорили питання щодо ролі мовного фактору та національних цінностей у контексті інтеграційної політики Естонії. Зокрема:

- Дмитро Вінніков, професор-дослідник Академії наук Естонії презентував розробки інноваційних пристроїв силової електроніки у співробітництві з естонськими і зарубіжними партнерами та ознайомив з їх комерційним впровадженням.

Всі розробки були здійснені міжнародною командою докторантів Таллінського технічного університету, половину якої складають українські дослідники. Результати досліджень вражають. Кожне докторське дослідження має комерційне впровадження.

- Діяльність Естонської молодіжної академії наук, яка заснована в 2017 році, презентувала д-р Анастасія Астапова (Тартуський університет). На сьогодні членом молодіжної АН є 33 особи з різних університетів Естонії, які попередньо пройшли конкурсний відбір. Мета діяльності — популяризація науки, вплив науки на прийняття політичних рішень, покращення фінансування науки, розширення карєрних можливостей для науковців, міжнародне співробітництво.

- Про цінності та їх практичне рішення в інтеграційній політиці Естонії доповів д-р Олександр Айдаров (Міністерство культури Естонії).

Учасники програми стажування в Естонській Академії наук (м. Таллін)

Участь у міжнародному стажуванні дала можливість учасникам ознайомитися з досвідом науково-дослідної та педагогічної діяльності колег із зарубіжних університетів, надихнутися новими ідеями та встановити нові професійні контакти. Прямими результатами програми можемо вважати виданий міжнародний збірник матеріалів конференції, і, звичайно, те, що 32 викладачі КНЕУ з-поміж 46 учасників програми стажування отримали сертифікати.

*Матеріал підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом кафедри економічної теорії, науковим співробітником Інституту вищої освіти КНЕУ
І. В. Кулагою*

СТИПЕНДІАЛЬНІ ТА ГРАНТОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАКОРДОНОМ

1. Міжнародний конкурс підприємницьких проєктів Creative Spark Big Idea Challenge (дедлайн – 15 травня 2020)

Конкурс для студентів, випускників чи підприємців з Київського національного університету імені Вадима Гетьмана.

Грант — до 2000 фунтів стерлінгів на реалізацію власної ідеї. Крім того, існує категорія International Peoples Choice Public Vote з призовим фондом 1000 фунтів стерлінгів.

Категорії проєктів:

- Цифрові технології - включає ідеї, що передбачають розробку та застосування нового програмного забезпечення та обладнання.
- Соціальний вплив - для ідей, які вирішують питання соціальної інтеграції та гендерної рівності або спрямовані на недостатньо представлені громади. Це може бути екологічна або соціальна ідея, яка допомагає тим, хто найбільше потребує.
- Креативність - це ідеї для нового продукту, виставки чи способу зробити культурне середовище більш яскравим. Ідеї, які допомагають творчим людям охопити нову аудиторію, також будуть розглянуті в цій категорії.

Критерії участі:

- особи або команди (рекомендовано командну участь у складі 3-х осіб);
- володіння англійською мовою;
- учасники мають бути громадянами України віком від 18 до 35 років;
- участь можуть брати студенти, випускники або молоді підприємці з КНЕУ;
- учасникам необхідно брати участь у заходах програми KNEU Creative Spark.

Кінцевий термін подання: **15 травня 2020.**

Детальна інформація за посиланням:
<https://cfe.kneu.edu.ua/announcements/72-creative-spark-big-idea-challenge-2020>

2. Конкурс українсько-чеських науково-дослідних проєктів на 2021-2022 роки (дедлайн – 25 травня 2020)

Міністерство освіти України та Міністерство освіти, молоді та спорту Чеської Республіки оголосили конкурс спільних українсько-чеських науково-дослідних проєктів на 2021-2022 роки за наступними пріоритетними напрямками:

- Інформаційні технології, зокрема нові ринкові технології;
- Електроенергетика;

Гранти, стипендії, стажування

- Екологія та раціональне використання природних ресурсів;
- Біотехнології, нові терапевтичні методи, профілактика захворювань;
- Нові речовини та матеріали;
- Сучасне машинобудування;
- Суспільні науки, гуманітарні науки, мистецтво.

Конкурс відкритий для будь-яких науково-дослідних груп закладів вищої освіти і наукових установ України та науково-дослідних груп університетів Чеської Республіки.

Кінцевий термін подання: 25 травня 2020.

Детальна інформація на сайті МОН: <https://mon.gov.ua/ua/news/startuvav-konkurs-ukrayinsko-cheskih-naukovo-doslidnih-proyektiv-na-2021-2022-roki-zayavki-prijmayut-do-25-travnua>

3. Конкурс українсько-австрійських наукових проєктів на 2021-2022 роки (дедлайн - 29 травня 2020)

Міністерство освіти України та Федеральне Міністерство науки, досліджень і економіки Республіки Австрія та Австрійське Агентство міжнародного співробітництва в галузі освіти та досліджень оголосили конкурс спільних українсько-австрійських науково-дослідних проєктів на 2021-2022 роки за всіма науковими дисциплінами та тематичними напрямками.

Конкурс відкритий для будь-яких науково-дослідних груп закладів вищої освіти, наукових установ та під приємств обох країн.

Кінцевий термін подання: 29 травня 2020.

Детальна інформація на сайті МОН: <https://mon.gov.ua/ua/news/startuvav-konkurs-ukrayinsko-avstrijskih-naukovih-proyektiv-na-2021-2022-roki-zayavki-prijmayut-do-27-kvitnya>

4. Стипендія уряду Франції на короткострокове наукове стажування для молодих вчених (дедлайн 15 липня 2020)

Гранти для молодих вчених, бажаючих здійснити польові дослідження у Франції у рамках наукового партнерства між французькими та українськими університетами та лабораторіями.

Вимоги до учасників: молоді вчені до 35 років, громадяни України, знання французької та/або англійської мови на рівні, який вимагає французький університет.

Тривалість: 1 або 2 місяці. Дослідницький проєкт має бути реалізований в рамках поточного або майбутнього продукту міжуніверситетської співпраці.

Фінансові умови: виплата стипендії в розмірі 1060 €/місяць.

Кінцевий термін подання заявок: 15 липня 2020.

Детальна інформація за посиланням: <http://campusbourses.campusfrance.org/fr/ia/bourse/#/program?id=527>

5. Стипендії від Wizz Air на навчання в Лондонському університеті Варді (17 липня 2020)

Генеральний директор Wizz Air Варді виділив понад 1 млн фунтів на стипендійне навчання за дистанційними програмами Лондонського університету. Впродовж 10 років кандидати зможуть

виграти близько 100 стипендій.

Навчальні програми, які беруть участь:

- BSc Computer Science
- BSc Psychology
- BSc Business Administration
- Global MBA
- Master of Laws (LLM)
- MSc Data Science
- MSc Supply Chain Management and Global Logistics

Кінцевий термін подання: 17 ЛИПНЯ 2020.

Детальна інформація за посиланням: <https://london.ac.uk/applications/funding-your-study/scholarships-and-bursaries/varadischolarships>

6. Зимове стажування у Світовому Банку (дедлайн - 31 жовтня 2020)

Програма стажування Світового банку (СБ) пропонує високомотивованим людям можливість зазнати місії та роботи СБ у міжнародному розвитку. Стажування дозволяє людям впроваджувати нові перспективи, інноваційні ідеї та новітній дослідницький досвід у роботі СБ та вдосконалювати свою майстерність під час роботи в різноманітних умовах. Стажування в СБ — це можливість вчитися, набуваючи практичного досвіду. Стажери зазвичай вважають цей досвід корисним і цікавим. Крім того, це спосіб покращити своє резюме практичним досвідом роботи.

Вимоги до учасників:

- кандидати повинні мати ступінь бакалавра та бути зараховані до денної програми магістратури/аспірантури (вікової межі немає);

- вільне володіння англійською мовою, також бажано знання таких мов, як: французька, іспанська, російська, арабська, португальська та китайська.

Кінцевий термін подання заявок: 31 ЖОВТНЯ 2020.

Детальна інформація за посиланням: <https://www.worldbank.org/en/about/careers/programs-and-internships/internship>

7. Стипендії на навчання та гранти на проведення досліджень в Німеччині від Німецької служби академічних обмінів DAAD

Німецька служба академічних обмінів пропонує широкий спектр стипендій та грантів для студентів, випускників, аспірантів, молодих науковців та вчених з України.

Щомісячна стипендія становить:

- 850 € для студентів
- 850-1200 € для аспірантів і молодих науковців
- 2000-2150 € для викладачі та науковців зі ступенем

Період, на який надається стипендія: від 3-4 тижнів до 2 років (залежно від стипендіальної програми).

Окрім індивідуальних стипендій, надаються гранти для групової поїздки студентів (під керівництвом викладача) до Німеччини "Studienreisen". Розмір стипендії: 50 € в день на кожного, тривалість: 7-12 днів. Заявки можна подавати тричі на рік.

Детальна інформація за посиланням: <https://www.daad-ukraine.org/uk/poshuk-stipendij/stypendialni-programy-dlya-ukrayiny/>

Гранти, стипендії, стажування

8. Гранти від Центрально-європейського університету (Будапешт, Угорщина)

Щорічні конкурси з різних напрямків гуманітарних наук.

Гранти для професорів і доцентів, гранти для написання і апробації навчальних курсів. Конкурси для участі в семінарах в Будапешті.

Більшість програм передбачає виїзд в Будапешт (робоча мова — англійська). Вікових обмежень немає.

Тривалість грантових проєктів різна. Умови різних видів конкурсів — на сайті.

Детальна інформація за посиланням: <https://www.ceu.edu/research/opportunities>

9. Британські урядові стипендії Чівнінг (Chevening Scholarships) (реєстрація відкривається щорічно в серпні)

Стипендії надаються молодим лідерам, тим, хто має потенціал в майбутньому впливати на прийняття рішень у державі та формувати громадську думку. Більшість стипендій розрахована на післядипломні магістерські програми (на здобуття ступенів MSc, MA, LLM) тривалістю до 12 місяців у будь-якому університеті Великої Британії.

Стипендія покриває вартість навчання, витрати на проживання та авіапереліт.

Детальна інформація за посиланням: <https://www.chevening.org/scholarship/ukraine/>

10. Стипендії і гранти Програми академічних обмінів імені Фулбрайта (щорічно)

Програма академічних обмінів імені Фулбрайта в Україні щорічно проводить конкурси на отримання стипендій і грантів на навчання та дослідження в США для:

- студентів старших курсів та випускників ВНЗ;
- молодих викладачів та дослідників;
- кандидатів та докторів наук, дослідників та аспірантів напередодні захисту;
- викладачі та фахівці соціально-гуманітарного профілю;
- українських навчальних та наукових установ

Вимоги до кандидатів, терміни та умови відрізняються для кожної грантової програми.

Детальна інформація за посиланням: <http://www.fulbright.org.ua/uk/pages/3/programs.html>

Матеріал підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом кафедри міжнародної економіки, науковим співробітником Інституту вищої освіти
О.В. Дроботюк